

Enkele genereuze bedenkingen

1

De Kamer van Isabella (Needcompany)

Bij het begin van de voorstelling komt artistiek leider Jan Lauwers samen met de acteurs het podium opgelopen. Hij begroet het publiek, geeft een woordje uitleg bij de verzameling exotische voorwerpen op de scène – zijn vader liet ze bij zijn dood na aan zijn vrouw en kinderen – en stelt de personages voor. Heel even is het publiek verrast door dit ongewone gebaar, maar de snelheid en eenvoud waarmee het allemaal gebeurt, creëren een ongedwongen, gastvrije sfeer. Met een grote vanzelfsprekendheid leidt Lauwers de toeschouwers binnen in de voorstelling en in zijn wereld: de objecten waartussen hij opgroeide en die hem na de dood van zijn vader vragen doen stellen over zijn vader en het beeld dat je van je ouders maakt, het theater waarin hij – via de leugen van de verbeelding – antwoorden geeft op de leugen van de realiteit: de acteurs-dansers-muzikanten met wie hij al jarenlang samenwerkt. Twee uur later – Lauwers bleef de hele tijd met zijn vertolkers op de scène – veert het publiek enthousiast recht. Zo intens de concentratie was tijdens de voorstelling, zo sterk is nu het applaus.

Dat de voorstellingen van Needcompany sterke reacties oproepen is niet nieuw, maar terwijl de waardering anders dikwijls verdeeld is, is ze nu haast unaniem positief. Toch is *De Kamer van Isabella* een echte 'Needcompanyvoorstelling', die zich kenmerkt door een aantal elementen waarmee Lauwers en zijn generatiegenoten het theater in de jaren '80 vernieuwden: een 'afstandelijke', niet-illustratieve manier van acteren, een 'complexe' montagetechniek die een veelheid aan handelingen gelijktijdig op de scène zet,

een 'meerdere' interactie tussen tekst, beeld, klank en beweging. In vergelijking met de beeldende kunsten, literatuur en muziek begon het theater erg laat te experimenteren met deconstructie- en montagetechnieken, als artistieke vertaling van de vervreemding en complexiteit die men ervoer in het dagelijkse leven. De voorbije decennia heeft Needcompany deze mogelijkheden intensief onderzocht. Een onderzoek dat noodzakelijk gepaard ging met het aftasten en overschrijden van grenzen: tussen diverse artistieke disciplines, van intimiteit versus obsceniteit, van helderheid tot chaos, van verleiden tot bruskeren. Een onderzoek dat steeds gedreven werd door de vraag hoe het artistieke werk zich verhoudt tot de maatschappelijke realiteit, en dat daar in de loop der jaren steeds andere antwoorden op formuleerde.

Deze drijfveren herken je ook in *De Kamer van Isabella*, maar het eindresultaat is zachter en vloeiender dan we gewend zijn. Het is alsof de vervreemding en complexiteit niet meer zo nodig moeten benadrukt worden. Ze zijn nog altijd even sterk aanwezig, maar er is ook ruimte voor een ander verhaal. Of misschien beter gezegd: voor een veelheid aan losse observaties die een plaats krijgen in een overkoepelende structuur, een levensverhaal dat bijna de hele twintigste eeuw omspant. Naast deze eerder rationele eenheidscheppende factor wordt de voorstelling ook in grote mate gedragen door de muziek: er wordt heel veel gezongen, 'terloops' gezongen, zoals Lauwers het noemt. Een acteur begint te zingen, geen 'song' maar zoals iemand voor zichzelf zingt, en het lied zwelt aan

2

WAT IS GENEROSITEIT?

Het niet-evidente op een vanzelfsprekende manier 'schenken',

Vertrekken vanuit een persoonlijke noodzaak, maar het persoonlijke overstijgen.

Een heleboel tegenstellingen overstijgen: rationeel/emotioneel, elitair/populair, intiem/universeel, traditioneel/vernieuwend ... Véél durven geven.

Verrassen.

Ruimte geven.

De verbeelding stimuleren.

Kansen tot ontmoeting creëren.

Eenvoud, als tegenstelling van pretentie.

Degene waarvoor je kritisch bent graag zien.

...

En minder melig zijn dan alle mogelijke definities klinken.

doordat hoe langer hoe meer vertolkers meezingen. De emotionele impact van dit pretentieloze samen zingen is niet te onderschatten. Op de scène ontstaat een energie die wordt overgedragen op het publiek in de zaal. Tegelijk laat het 'terloopse' zingen, acteren, dansen en filmen maximale ruimte voor de verbeelding van de toeschouwer. Meer nog dan het Marquez-achtige levensverhaal, dat dienst doet als kapstok voor allerlei bespiegelingen over leven en liefde, verleden en toekomst, is het deze volgehouden vanzelfsprekendheid die de voorstelling haar schijnbare eenvoud verleent. Voeg daar nog enkele attente gebaren ten aanzien van het publiek aan toe – een persoonlijke verwelkoming en een geslaagde integratie van de vertaling van de Engels gesproken tekst in het scènebeeld – en je hebt EEN GENEREUZE VOORSTELLING.